

“We halen bij leerlingen eruit wat erin zit en geven leraren hun vak weer terug.”

Goud Onderwijs pakt kansenongelijkheid aan

Tekst: Karin van Breugel

Ondanks corona zijn zes Rotterdamse scholen afgelopen schooljaar aan de slag gegaan met Goud Onderwijs. Dit vernieuwende en ambitieuze schoolconcept pakt de kansenongelijkheid in het onderwijs vanaf de basis aan. Amerikaanse scholen, waar het concept vandaan komt, bewijzen dat de aanpak effectief is. In het voorjaar van 2021 organiseerde de CED-Groep een meeting met betrokken schoolbestuurders en lokale en landelijke stakeholders. Eén ding werd duidelijk: de verwachtingen zijn hooggespannen!

De CED-Groep werkt al jaren samen met *Uncommon Schools* in Amerika. Margéke Hoogenkamp, directeur-bestuurder van de CED-Groep, legt uit: “Dit zijn scholen in de zwaarste achterstandswijken van New York die helemaal terug zijn gegaan naar de basis: voortreffelijk onderwijs in taal, lezen, rekenen en burgerschap. Deze scholen bereiken dat 99 procent van de leerlingen uitstroomt naar College, waar ze ook nog eens succesvoller zijn dan veel andere leerlingen uit de regio. De CED-Groep heeft het concept van *Uncommon Schools* vertaald naar de

Nederlandse situatie; we noemen het Goud Onderwijs. Deze aanpak draagt structureel bij aan gelijke kansen. We halen bij leerlingen eruit wat erin zit, geven leraren hun vak weer terug en we zorgen dat laaggeletterdheid geen issue meer is omdat zoveel mogelijk leerlingen uitstromen op 2F-1S-niveau.”

Drie pijlers van Goud Onderwijs

Goud Onderwijs heeft drie pijlers. De eerste pijler gaat over het curriculum. Daarin ligt de focus op de kernvakken, met rekenen en taal als basis, en op burgerschapsvorming. De tweede pijler betreft de gedragcultuur. Daarbij gaat het om hard leren, leren met plezier en duidelijke afspraken, bijvoorbeeld over allerlei dagelijkse routines die de effectieve leertijd ten goede komen. De laatste pijler is de schoolorganisatie. De scholen die met dit concept werken, hebben een inhoudelijke en een organisatorische schoolleider, een *ib'er* en een rol die compleet nieuw is voor het basisonderwijs: de leerlingendecaan. De decaan houdt zich uitsluitend bezig met het gedrag van de leerlingen en vormt de verbinding tussen zorg en onderwijs. Een goede invulling van die vier rollen zorgt ervoor dat de leraar zich volledig kan focussen op zijn kerntaak: het best mogelijke onderwijs geven.

Impact op onderwijsniveau en welbevinden

Afgelopen schooljaar zijn zes Rotterdamse pilotscholen aan de slag gegaan met dit concept, dat voor deze pilot is omgedoopt in Rotterdams Goud. Diane Middelkoop, voorzitter college van bestuur van PCBO-Zuid, zegt over haar motivatie om met drie scholen mee te doen aan deze pilot: "Op al onze 32 scholen is de problematiek van de leerlingen veelomvattend. Bij onze keuze hebben we gekeken welke scholen en welke wijken het meest gebaat zouden zijn met dit concept. Ik vind het heel interessant om te kijken wat de impact is op het onderwijsniveau en het welbevinden van leerkrachten. Als Goud Onderwijs oplevert wat we ervan verwachten, denk ik dat dit voor meer van onze scholen interessant is."

Evidence based aanpak ontwikkelen

De CED-Groep ondersteunt de zes pilotscholen sinds de zomer 2021 met de implementatie van Rotterdams Goud. Aan het begin van het schooljaar hebben alle scholen een intensief 30-dagen programma doorlopen, met name gericht op de essentiële routines in de klas en het aanscherpen van vaardigheden. Teamleden volgden diverse trainingsmodules, al dan niet in combinatie met coaching.

Het pilotproject duurt drie jaar, waarbij er steeds nieuwe scholen aanhaken. De Erasmus Universiteit neemt de onderzoekscomponent voor haar rekening. Margéke Hoogenkamp: "Dankzij wetenschappelijk onderzoek weten we over drie jaar hoe de leerresultaten vooruit zijn gegaan en wat er met de cultuur gebeurd is. Het is de bedoeling dat we dan een evidence based, overdraagbare aanpak hebben, die klaarstaat om op te schalen naar de rest van Nederland, inclusief goed opgeleide trainers en begeleiders die scholen kunnen ondersteunen bij de implementatie."

Bewonderenswaardig

Tijdens de stakeholdersbijeenkomst is bijzonder positief gereageerd op zowel het concept Goud Onderwijs als op het pilotproject. Lyanda Vermeulen, hoofd afdeling Onderwijs van de gemeente Rotterdam: "Ik vind het echt bewonderenswaardig dat de deelnemende pilotscholen in deze crisistijd niet alleen repareren en een spreekwoordelijk beentje bijzetten, maar daadwerkelijk bezig zijn om te innoveren. Dat er oog is voor de wetenschappelijke onderbouwing vind ik ook erg waardevol."

Mathilde Reitsma, plaatsvervangend directeur Primair Onderwijs (OCW), sluit bij dat laatste aan: "De positiviteit die ik bij alle betrokkenen zie, verheugt me. Ik ben onder de indruk van de gedegen manier waarop jullie dit aanpakken. Het is belangrijk om dit op een rustige manier op te bouwen, beginnend met een

klein groepje scholen, waarna je het concept in de loop van de tijd doorontwikkelt. Ook is het belangrijk om goed aan te kunnen tonen dat dit concept werkt. Daarom ben ik blij dat de universiteit betrokken is."

Leraren met ambities

Monaim Benrida, programmamanager van de Gelijke Kansen Alliantie, onderstreept daarbij het belang van de nieuwe rollen die er binnen de school gecreëerd worden. "Dit biedt mensen met ambitie mooie kansen om door te groeien. Ik denk dat dat een ongelooflijke stimulans voor mensen is om zich te blijven ontwikkelen. De kennis en ervaring die in deze pilot wordt opgedaan, is buitengewoon relevant voor de rest van Nederland. Vanuit de Gelijke Kansen Alliantie blijven we graag betrokken en willen we ook graag meedenken over de uitvoering en de opschaling."

Interesse in Goud Onderwijs?

De implementatie van Goud Onderwijs is begonnen in Rotterdam met een pilot van drie jaar. Ook in andere steden kunnen schoolbesturen en scholen deelnemen. Belangstellenden kunnen contact opnemen met de projectleider Goud Onderwijs binnen de CED-Groep, Sonja Deutz, via goudonderwijs@cedgroep.nl

Meer informatie:

www.cedgroep.nl/themas/kansengelijkheid

Als leren je lief is

www.cedgroep.nl/goudonderwijs